

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mrákoty a Vojtěcha Šimíčka ve věci žalobkyně: **AVEC TEAM CZ s. r. o.**, Panská 25, Kunovice, zastoupené advokátem Mgr. Petrem Otrusinou, Lešetín II 7147, Zlín, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, Kolářská 13, Opava, proti rozhodnutí ze dne 24. 6. 2024, čj. 5167/1.30/24-3, sp. zn. S9-2023-447, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2025, čj. 55 Ad 3/2024-66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně zaměstnala cizince bez pracovního povolení poté, co nesprávně vyhodnotila údaje v jeho cestovním pase, a dostala proto pokutu za umožnění výkonu nelegální práce. Tato pokuta před soudy obstála. Žalobkyni nesevředly žádné okolnosti, které by zásadně snižovaly společenskou škodlivost jejího jednání nebo by ji odpovědnosti zprostily.

[2] Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj shledal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a uložil jí pokutu ve výši 55 tisíc Kč (horní hranice pokuty za tento přestupek činí 10 milionů Kč). Žalobkyně pochybila tím, že v období od 27. 4. do 22. 5. 2022 zaměstnávala cizince (státního příslušníka Ukrajiny) bez povolení k zaměstnání, čímž porušila § 89 odst. 2 tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení musí mít cizinec jednak oprávnění k pobytu na území České republiky, jednak platné povolení k zaměstnání.

[3] Žalobkyně se odvolala ke Státnímu úřadu inspekce práce. Podle ní bylo z cizincova pasu zřejmé, že mu byla udělena dočasná ochrana, a tedy se na něho hledělo, jako by měl povolení k zaměstnání. Dále namítala, že její jednání postrádá společenskou škodlivost; i kdyby tedy zákon porušila, měla být zproštěna odpovědnosti za přestupek podle § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Úřad však odvolání zamítl.

[4] Proto žalobkyně podala žalobu ke Krajskému soudu v Brně. V ní zopakovala, že nenaplnila materiální stránku přestupku, protože její jednání nebylo společensky škodlivé. Krom toho vynaložila veškeré úsilí, které lze po ní požadovat, aby přestupku zabránila. Krajský soud její žalobu zamítl. Jsou-li naplněny formální znaky přestupku, je obvykle dána i jeho materiální stránka (tedy společenská škodlivost), ledaže by tu byly zvláštní okolnosti případu; ty zde ale soud nenašel. Stejně jako úřad pak soud zhodnotil i námitku o zproštění odpovědnosti: udělení víza typu „D“ samo o sobě neopravňuje cizince k výkonu zaměstnání.

[5] V kasační stížnosti žalobkyně (*stěžovatelka*) namítá – kromě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů – nesprávné právní hodnocení materiální stránky přestupku a možnosti zprostit se odpovědnosti.

[6] Podle stěžovatelky směřuje krajský soud materiální a formální stránku přestupku. Připustil sice existenci zvláštních okolností případu, které by mohly zásadně snižovat společenskou škodlivost jednání (pochybení se ostatně týkalo jen jednoho zaměstnance, a to jen po dobu jednoho měsíce), ale ve skutečnosti se jimi nezabýval. Stěžovatelka souhlasí s krajským soudem v tom, že tento přestupek je ohrožovací, avšak nemůže se jednat o hypotetické riziko. Zmiňuje také nepoměr mezi uloženou pokutou a druhotným následkem, který spočívá v odnětí povolení k agenturnímu zprostředkování podle § 63 odst. 2 písm. c) bodu 2 zákona o zaměstnanosti. Tento závažný následek přitom dopadne i na ni, ačkoli pochybila zcela zanedbatelně.

[7] Druhý okruh námitek směřuje k nesprávnému posouzení možnosti zprostit se odpovědnosti za přestupek. Cizinec měl typ víza „D“, a ten zahrnuje i taková víza, která opravňují k výkonu zaměstnání; dále se tak značí i dočasná ochrana, jejíž nositelé jsou rovněž oprávněni pracovat bez zvláštního povolení. Jestliže cizinec prohlásí potenciálnímu zaměstnavateli, že má povolení k zaměstnání, a tento typ víza mu předloží, zaměstnavatel tím vynaloží takovou míru úsilí, která mu umožní zprostit se odpovědnosti. Podle stěžovatelky ani stát nevěděl, jak rozpoznat cizince, který má pracovní povolení, a úřad jí tak nemůže přičítat k tíži, že to nevěděla ona.

[8] Úřad s kasační stížností nesouhlasí a v obou sporných otázkách odkazuje na rozsudek krajského soudu.

[9] Kasační stížnost **není důvodná**, protože krajský soud odpověděl na všechny žalobní námítky správně. Jeho rozsudek není ani nepřezkoumatelný; stěžovatelka ostatně tuto vadu jen stručně zmínila, ale svou zmínku nijak nerozvedla a ve skutečnosti na úvahy krajského soudu reagovala věcně.

pokračování

[10] Do některých pasáží kasační stížnosti (body 6.2, 6.3 a částečně 6.4 o možném zproštění odpovědnosti) stěžovatelka doslova převzala pasáže své žaloby (její body 5.5, 5.6 a 5.7). V těchto částech je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.; usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS), protože nijak nepolemizuje s rozhodovacími důvody krajského soudu (který se právě i k těmto pasážím vyjadřoval).

[11] Nepřipustná (podle téhož § 104 odst. 4) je kasační stížnost i v bodu 5.12, v němž stěžovatelka popisuje druhotný následek svého potrestání za přestupek, a sice fakt, že jí v následném řízení nevyhnutelně bude odebráno povolení k zaměstnání. Žádnou podobnou námitku ale stěžovatelka nevznesla v žalobě, ačkoli ji vznést mohla. Hrozící odebrání povolení sice stěžovatelka popisovala v návrhu na odkladný účinek, ovšem takovou argumentaci nelze považovat za součást žalobních bodů už proto, že podstatou každého z těchto procesních návrhů (žaloby a návrhu na odkladný účinek) je něco jiného. Při zkoumání návrhu na odkladný účinek se soud nezabývá tím, zda je napadené rozhodnutí zákonné, zda jsou přiměřené důsledky konstrukce, kterou zákonodárce zvolil (tedy to, že řízení o odnětí povolení je automatickým důsledkem potrestání za přestupek), a podobně. Soud řeší jen to, zda účastníku hrozí závažná újma, jejíž dopady převáží jak nad újmu jiných osob, tak nad veřejným zájmem. Krajský soud mj. kvůli této hrozbě přiznal stěžovatelčině žalobě odkladný účinek; ve svém rozsudku, kde už řešil jen věc samotnou, se však správně k této otázce nijak nevyjadřoval, protože vlastní žalobní argumentace k ní nemířila. K tomuto druhotnému důsledku potrestání agenturního zaměstnavatele za přestupek se tak nemůže vyjadřovat ani NSS.

[12] Skutkové podstaty přestupků jsou formulovány tak, aby naplnění formálních znaků bylo v běžných případech i společensky škodlivé. Jen pokud se objeví zvláštní okolnosti, které společenskou škodlivost významně snižují, není splněn materiální znak a nejedná se o přestupek (rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS, a navazující judikatura). Stěžovatelka zdůrazňuje, že vůči zaměstnanému cizinci plnila veškeré své povinnosti zaměstnavatele (pojištění, odvody atd.). To soud nezpochybňuje, současně však o to spor není. Bez ohledu na to, jak stěžovatelka postupovala vůči cizinci jednou už přijatému do zaměstnání, zůstává faktem, že jej vůbec zaměstnat neměla. Pokud to udělala, mohla tím získat neoprávněnou výhodu oproti těm agenturním zaměstnavatelům, kteří dbají svých povinností už před uzavřením smlouvy se zájemcem o práci a nabízejí uživatelům jen takové zaměstnance, které si sami předtím řádně prověřili. V tom soud spatřuje narušení veřejného zájmu, který spočívá v ochraně pracovního trhu (přístup na nějž mají cizinci omezen) a férové soutěži mezi zaměstnavateli (rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2020, čj. 2 Ads 83/2019-26, bod 24). Soud se shoduje se stěžovatelkou, že jednání, které stát takto trestá, musí být způsobilé alespoň v obecné rovině ohrozit chráněný zájem, avšak nesouhlasí s tím, že právě stěžovatelčino jednání se fakticky nemohlo tohoto zájmu jakkoli dotknout.

[13] Trest za porušení zákona jen u jednoho zaměstnance a na poměrně krátkou dobu může působit přísně, pokud jinak stěžovatelka všechny své povinnosti dodržuje. V tomto případě však soud nevidí žádné výjimečné okolnosti, které by zásadně snižovaly společenskou škodlivost stěžovatelčina pochybení. Umožnění nelegální práce je jednání se zvlášť vysokým stupněm společenské škodlivosti; proto existuje veřejný zájem na jeho potírání a nelze ho tolerovat (rozsudek NSS ze dne 5. 12. 2023, čj. 2 Ads 105/2023-34,

č. 4559/2024 Sb. NSS, body 32 a 37). I „drobné“ porušení zákona je stále protiprávní a stěžovatelka jako profesionálka v oblasti zaměstnávání cizinců si toho měla být vědoma (srovnej, byť ve vztahu k odnětí povolení k zaměstnání, rozsudek NSS ze dne 1. 7. 2021, čj. 5 Ads 175/2020-33, bod 27).

[14] Stěžovatelka ani neuvádí konkrétní příklad pro ni příznivé okolnosti a jen obecně odkazuje na spis. Významnou okolností, která naopak zvyšuje společenskou škodlivost jejího jednání, je nedbalost stěžovatelky, jelikož zaměstnala osobu bez pracovního povolení, i když tomu mohla předejít. Mohla si totiž bez obtíží zkontrolovat, že razítko bylo do cizincova cestovního pasu uděleno už 3. 2. 2022, zatímco dočasnou ochranu bylo možné udělit až od 24. 2. 2022 (tedy od okamžiku započetí ruské agrese na Ukrajině). Třebaže stěžovatelka zaměstnala cizince bez pracovního povolení jen krátkodobě, NSS upozorňuje, že protiprávní jednání neukončila stěžovatelka, ale sám cizinec, jemuž byla měsíc nato udělena dočasná ochrana (a půl roku poté i trvalý pobyt). Je tedy pravděpodobné, že by stěžovatelka nadále v jednání pokračovala, což vyplývá i z pokynu k dočasnému výkonu práce, podle něhož měl být cizinec přidělen na dané pracovní místo do konce března 2023. Kdyby cizinec protiprávní jednání stěžovatelky sám nevědomě neukončil, mohl by takový stav trvat téměř jeden rok. Není tedy namístě vytýkat krajskému soudu, že okolnosti zásadně snižující společenskou škodlivost řádně nezhodnotil. Krajský soud se naopak dostatečně zabýval všemi okolnostmi, které připadaly v úvahu (body 21–26 rozsudku). Připustil, že v době počátku ruské agrese mohla být situace při zaměstnávání ukrajinských pracovníků obtížnější, stěžovatelka sama však k tomu netvrdila nic konkrétního.

[15] K možnosti zprostit se odpovědnosti už sama stěžovatelka uvádí, že vízum typu „D“ označuje více druhů víz; k tomu lze doplnit, že ne všechny druhy víz opravňují držitele k vykonávání práce. NSS proto odkazuje na body 31 a 33 napadeného rozsudku, kde to krajský soud podrobně vysvětlil. Spolehnout se na vyjádření cizince ohledně existence pracovního povolení je rovněž nedostatečné; i kdyby to založilo stěžovatelčinu dobrou víru, nelze se na ni odvolávat, protože právníckou osobu stíhá objektivní odpovědnost (rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2003, čj. 5 A 110/2001-34, č. 384/2004 Sb. NSS). Stěžovatelka za celou dobu řízení nevysvětlila, v čem spočívalo její úsilí, aby zabránila spáchání přestupku. Vyjma dotazu na cizince nic aktivně neučinila; místo toho tvrdí, že ani stát prý v té době neznal rozdíly mezi jednotlivými typy ochrany. Tím však nevysvětluje, co udělala pro odvrácení porušení zákona ona sama. Přitom mohla poznat, že razítko v cestovním pasu cizince je dřívějšího data než počátek ruské agrese, a navíc ho udělil nepřislušný orgán (namísto ministerstva vnitra ambasáda v Kyjevě). NSS proto souhlasí s krajským soudem, že stěžovatelka jakožto podnikatelka v oblasti zaměstnávání cizinců má mít přehled o právní úpravě, která se s ním pojí, a že se jednalo o běžný administrativní úkon. Pro zproštění odpovědnosti zde není důvod.

[16] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla, a proto NSS její kasační stížnost zamítl. Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; Státnímu úřadu inspekce práce nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 14. května 2026

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu